ΟΜΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ
Δρ. 72.000
» 36.000
» 18.000

ΠΑΝΤΟΙΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ
ΔΙ' ΙΔΙΑΙΤΕΡΑΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

ΝΕΟΛΟΓΟΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΤΗΣΙΑ . . . . . Στερλίναι 10
ΕΞΑΜΗΝΟΣ . . . . . » 5
ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ . . . . . Δολλάρια 200

ΠΡΟΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ
ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΤΟΣ ΝΒ — Ἀριθμὸς φύλλου 556 | ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΝΑΚΑΡΗ 193 — ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 25—93 | ΠΑΤΡΑΙ Κυριακὴ 19 Μαΐου 1946

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΣΟΒ. ΕΝΩΣΕΩΣ

ΥΤΗΡΙΑΖΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ ΤΗΣ ΡΜΟΖΕΙ ΔΥΝΑΜΙΚΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΝ

ΟΥΑΣΙΓΚΤΩΝ. Ἡ Ἀμερικανικὴ Ὁμοσπονδία Ἐργασίας, εἰς σημερινὸν ἀνακοινωθέν της, καταδικάζει στάσιν, τὴν ὁποίαν υἱοθετεῖ ἡ Σοβιετικὴ Ρωσσία ἀπὸ τοῦ τερματισμοῦ τοῦ πολέμου. Ἡ Ὁμοσπονδία μετὰ λῆς ἀνησυχίας παρακολουθεῖ τὴν ουσαν ἀπειλὴν ἑνὸς νέου παγκοσμίου πολέμου καὶ ζητεῖ πλήρη ἀπο ἤγισιν τῆς πολιτικῆς τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Ρωσσίας. «Ἡ Ρωσσία, συνεχίζει ἡ ἀνακοίνωσις ἐφαρμόζει εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν ία πολιτικὴν δυναμικήν, ἀντὶ νὰ ῃ εἰς συνεννοήσεις μὲ τὰς ἄλλας δυνάμεις. Ἡ Ρωσσία κατέλαβε κυριευτὰ ἐδάφη καὶ ἐπεδίωξε πολλάκις νὰ κτείνῃ τὴν ἐπιρροήν της ἐπὶ τῆς ατολικῆς Εὐρώπης καὶ τοῦ πλείστου τμήματος τῆς Ἀσίας. Ἡ Μόσχα ἐφήρμοσεν ἐπιθετικὰς μεθόδους, μὴ ἀρκεσθεῖσα εἰς τὴν ἐξυάμυναν. Ἐὰν ἡ Ρωσσία σήμερον λουθῇ πολιτικὴν ἀκαμψίας, ὀφείλομεν νὰ δείξωμεν εἰς αὐτήν, ὅτι εἴμεθα σότερον ἄκαμπτοι ἐν τῇ πραξει τῶν βασικῶν ἀρχῶν μας.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΣΥΝΗΓΟΡΙΑ Ρ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΝ

Ι ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΝΙΚΗΝ

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Ὁ «Κῆρυξ» τῆς Ν. Ὑόρκης, ἐκδοσις Παρισίων, ἐπὶ τῇ ἀφίξει εἰς τὴν Γαλλικὴν ούσαν τῶν ἀντιπροσώπων τῆς Ἐπιτροπῆς οσύνης διὰ τὴν Ἑλλάδα, κ. κ. Χάμλιν καὶ, ἐδημοσίευσε θερμότατον φιλελληνικὸν ἄρθρον, εἰς τὸ ὁποῖον τονίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως τῆς Ἑλλάδος, τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν οἰκονομικῶν της καὶ τῆς κα ρώσεως τῆς ἀσφαλείας της. Εἰς τὸ ἄρθρον ορίζεται, ὅτι πρέπει: α) Νὰ ἑνωθῇ ἡ Δωδεκά, β) Νὰ δοθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Βόρειος Ἤπειρος, γ) Νὰ διαρρυθμισθῇ ἡ Ἑλληνοβουλγαρικὴ ριος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δοθοῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα αἱ ἀπ' αὐτῆς ταύτης τῆς φύσεως χαρα αι γραμμαὶ ἀμύνης, δ) Νὰ καταβληθοῦν εἰς Ἑλλάδα ἐπανορθώσεις, αἱ ὁποῖαι νὰ ἐπιτρέ τὴν ἀναδιοργάνωσιν της

Περαιτέρω, ὑπογραμμίζεται ἡ ἀξία τῆς συμβολῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὸν κοινὸν ἀγῶνα, πρὸς ράτησιν τῶν ἐθνολογικῶν καὶ ἱστορικῶν δι ν της, καὶ τονίζεται ἡ ὑποχρέωσις τῶν Με ων, ὅπως ὑποβοηθήσουν τὴν ἡρωϊκὴν χώραν νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐθνικὴν της οἰκονομίαν, ἔπειτα ἀπὸ τὰς τρομοκρατικὰς καταστροφάς, τὰς ὁποίας ὑπέστη τόσον παρὰ τοῦ ἐχθροῦ ν καὶ ἀπὸ τὰς ἀνάγκας τοῦ «σαμποτάζ» κα τὴν διάρκειαν τῆς ἐχθρικῆς κατοχῆς. Ἐν τέ παρέχονται ὑπὸ τοῦ ἀρθρογράφου λεπτομε πληροφορίαι περὶ τῶν καταστροφῶν εἰς διαφόρους κλάδους τῆς ἐθνικῆς μας οἰκο

ΕΠΙΒΕΒΑΙΟΥΤΑΙ Η ΕΙΔΗΣΙΣ ΡΙ ΤΗΣ ΑΡΝΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΣΤΑΛΙΝ ΠΩΣ ΒΟΗΘΗΣΗ ΤΗΝ ΟΥΝΡΑ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Κατὰ τηλεγραφήματα ἐξ Οὐά των, ἐπεβεβαιώθη χθὲς ἐκεῖ ἡ πληροφορία ὁ στρατάρχης Στάλιν ἀπέρριψε τὴν πρὸς Ρωσσίαν ἔκκλησιν τοῦ προέδρου Τρούμαν, αὕτη συνεργασθῇ μετὰ τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας, πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς παγκοσμίου ἐπισιτιστικῆς κρίσεως. ροσωπικότης, ἡ ὁποία προέβη εἰς τὴν ἀνα ωσιν ταύτην καὶ ἡ ὁποία ἠρνήθη νὰ ἐπι τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὀνόματός της, εν ὅτι τὰ Σοβιὲτ ἀπέρριψαν τὴν ἔκκλη ταύτην μὲ τὴν δικαιολογίαν, ὅτι αὕτη ἔφθασε ργά. Ἡ σοβιετικὴ ἀπάντησις ὑποδεικνύει αἱ ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἤδη ἔχει ἀνα ἡ Ρωσσία παρεμποδίζουν τὴν συμμόρφω πρὸς τὴν ἔκκλησιν τοῦ Λευκοῦ Οἴκου.

ΚΑΤΕΛΗΞΑΝ ΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Κατὰ πληροφορίας τοῦ Ρώϋτερ ασιγκτων ἐπίσημος ἀνακοίνωσις τοῦ Ἀμε ικοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐκδοθεῖ κατὰ τὰς προκεχωρημένας ἑσπερινὰς ὥρας χθές, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς: Οἱ Βρεταννοὶ καὶ ικανοὶ ἀντιπρόσωποι ἀνεκοίνωσαν ὅτι κα ῆλθον εἰς συμφωνίαν ἐπὶ τῶν κατευθυντηρίων ων τά, ὅπως αἱ Κυβερνήσεις τῶν δύο πρέπει νὰ υἱοθετήσουν ἐν τῇ κοινῇ προ ίᾳ τῶν πρὸς λύσιν πολλῶν ἀμέσων καὶ ντικῶν προβλημάτων σχετικῶς μὲ τὴν παγ ἐπισιτιστικὴν κρίσιν».

ΑΝΕΧΩΡΗΣΕΝ Η ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΛΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Κατὰ πληροφορίας τοῦ Ρώϋτερ Λευκωσίας τῆς Κύπρου, ἡ Βρεταννικὴ οἰκονο ἀποστολή, τῆς ὁποίας ἡγεῖται ὁ λόρδος ίλκινσον καὶ ἡ ὁποία ἐνήργησε περιοδείαν τὰς κεντρικὰς καὶ ἀνατολικὰς ἐπαρχίας νήσου, ἀνεχώρησε τὴν ἑσπέραν τῆς χθὲς Αἴγυπτον, ὅποθεν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὸ Λον

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Κατὰ πληροφορίας τοῦ Ρώϋτερ Λευκωσίας τῆς Κύπρου, εἰς τὸ μεγαλύτερον ρατικὸν ἦν, τὸ ὁποῖον ἡ Κύπρος ἔχει γνωρί ρι σήμερον, αἱ ἀστυνομικαὶ καὶ στρατι δυνάμεις τῆς νήσου κατέλαβον χθὲς πεν χωρία εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Πάφου πρὸς ρευναν δύο ληστῶν καταδιωκομένων ἐπὶ φό Οἱ κάτοικοι ἑξακοσίων καὶ πλέον χωρίων τὴν συνδρομήν των.

ΑΝΤΙ ΔΙΑ ΤΟ ΒΡΕΤΑΝΙΚΟΝ ΣΧΕΔΙΟΝ

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Τηλεγραφεῖται ἐκ Νέου Δελχὶ Μαχάτμα Γκάντι, κατὰ τὴν χθὲς τὴν ἑσπερινὴν συγκέντρωσιν, ἀνέπτυξεν εἰς ροατάς του τὸ βρεταννικὸν διὰ τὰς Ἰνδίας σχέδιον, χαρακτηρίσας τοῦτο ὡς περιέχον τήματα, ἅτινα δύνανται νὰ μεταβάλουν αὐτὴν τῆς λύπης εἰς χώραν ἄνευ καὶ δεινῶν. Ὁ Γκάντι ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Λαὸν νὰ ἐξετάσῃ ὄχι ἀπὸ τοπικιστικῆς ἀπόψεως, ἀλλ' συμφέροντος εἰς ὅλην τὴν χώραν.

Ο ΦΟΡΟΣ ΕΚΤΑΚΤΟΥ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Πληροφορούμεθα ὅτι ὑπὸ τοῦ ὑπουρ τῶν Οἰκονομικῶν ἀπεφασίσθη ἡ ἀντικα τῆς φορολογίας ἐκτάκτου εἰσφορᾶς ἁπλουστέρας καὶ ὀλιγώτερον ἐπαχθοῦς φορολογουμένους. Τὸ σχετικὸν νομο καταρτιζόμενον ἤδη ὑπὸ τοῦ ὑπουργεί εἰσαχθῇ πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἰσχύσει ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐγκρίσεως Ὅσοι ἐκ τῶν φορολογουμένων ἔχουν κατα τὴν ἀναγκαστικὴν εἰσφορὰν τῶν μηνῶν καὶ Μαΐου, θὰ συμψηφίσουν ταύτην εἰς φόρον. Κατ' ἰδιαιτέρας μας πληρο διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ νέου παγίου θὰ λαμβάνεται ὡς βάσις ὄχι μόνον τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὸ εἶδος αὐ καὶ τὰ κεφάλαιά της καὶ ὁ φόρος κύ ων τὸν ὁποῖον καταβάλλει ὁ ἐπι-

Η ΧΘΕΣΙΝΗ ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ ΤΗΣ ΑΝΤΙΠΟΛΙΤΕΥΣΕΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΒΟΥΛΗΝ

ΔΡΙΜΕΙΑ ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ ΤΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΑΙ ΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ ΤΩΝ κ. κ. ΣΟΦΟΥΛΗ, ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ, ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ ΚΑΙ ΖΕΡΒΑ

ΚΥΡΙΟΣ ΣΤΟΧΟΣ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΚΑΙ Η ΑΠΟΔΙΔΟΜΕΝΗ ΕΙΣ ΑΥΤΟ ΕΝΝΟΙΑ

ΣΟΦΟΥΛΗΣ: Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΣ ΜΕΤΕΤΡΕΨΕ ΤΟ ΠΟΛΙΤΕΙΑΚΟΝ ΕΙΣ ΖΗΤΗΜΑ ΚΑΘΑΡΩΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΝ. - Η ΜΟΡΦΗ ΔΕ ΤΟΥ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΕΙΝΕΙ ΝΑ ΠΑΡΑΣΥΡΗ ΤΗΝ ΧΩΡΑΝ ΕΙΣ ΚΙΝΔΥΝΟΝ ΑΠΟΜΟΝΩΣΕΩΣ

ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ: ΑΠΟΤΕΛΕΙ ΚΑΤΑΡΑΝ ΤΟΥ ΕΘΝΟΥΣ Η ΚΑΘΕΣΤΩΤΙΚΗ ΜΑΣ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ. - ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΤΟΥΤΟΥ ΥΠΑΡΧΕΙ Η ΑΠΟΛΥΤΟΣ ΑΞΙΑ ΤΟΥ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΙΚΗΣ ΔΙΑΜΑΧΗΣ

ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ: ΤΟΝΙΖΕΙ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΑΝ ΑΝΑΓΚΗΝ ΤΗΣ ΕΔΑΦΙΚΗΣ ΑΚΕΡΑΙΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΑΘΗΝΑΙ. Τὴν 5.20 ἄρχεται ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς. Ὁ κ. Πρόεδρος ἀνακοινοῖ τηλεγράφημα τῆς Ἐπιτροπῆς Βορειοηπειρωτικοῦ Ἀγῶνος, ἡ ὁποία ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην της πρὸς τὴν Βουλήν, διὰ τὸ ψήφισμα, τὸ ὁποῖον αὕτη ἀπηύθυνε πρὸς τὰς Βουλὰς τῶν Συμμάχων, διὰ τὴν ἀπόδοσιν τῆς Β. Ἠπείρου.

Ἀκολούθως ἀνακοινοῖ δήλωσιν τοῦ βουλευτοῦ Θεσσαλονίκης κ. Τζουρίδη, ὡς ἐκπροσώπου τῶν Βορειοθρακῶν, ζητοῦντος ὅπως ἡ Ἀνατολικὴ Ρωμυλία παραχωρηθῇ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι καὶ αὐτὴ εἶνε ἐξ ἴσου μὲ τὴν Πελοπόννησον Ἑλληνικὴ καθαρῶς ἐπαρχία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Φιλελευθέρων κ. Σοφούλης ἔχει τὸν λόγον.

Ἀνέρχεται ἀκολούθως εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Σοφούλης, ὁ ὁποῖος λέγει μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

— Αἱ ἐκλογαὶ τῆς 31ης Μαρτίου εἶχον τὸ ἐξαιρετικῶς ἰδιαίτερον γνώρισμα, ὅτι ἐστεροῦντο ἀπολύτως βάσεως καὶ περιεχομένου πολιτικοῦ. Τὸ θέμα τῶν ἐκλογῶν συνωψίζετο εἰς ἕνα νόημα, τὸ παλαιὸν γνωστὸν σύνθημα, τοῦ ὁποίου τὰς θλιβερὰς συνεπείας εἶχε δοκιμάσει δὶς ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Αἱ ἐκλογαὶ διεξήχθησαν ὑπὸ τὸ κράτος σφοδρῶν παθῶν, καὶ μίσους κοινωνικοῦ, ὑπὸ τὸ κράτος συναισθημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἐπέτρεπαν τὴν ἤρεμον κρίσιν καὶ λελογισμένην ἀπόφασιν. Ὁ φόβος, ἀφ' ἑνὸς τῶν εὐπόρων πολιτῶν ἀπέναντι τοῦ κομμουνιστικοῦ κινδύνου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ μῖσος τῶν θυμάτων, τὸ μῖσος ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐπλήγησαν ἀπὸ τὰ ἐγκλήματα τῶν κακοποιῶν στοιχείων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ἦσαν τὰ δεσπόζοντα στοιχεῖα τῆς λαϊκῆς ψυχῆς. Δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω, ὅτι ἡ λαϊκὴ ἐτυμηγορία εἶχε τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν ἔννοιαν ψήφου ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ κόμμα τὸ Λαϊκόν. Ἦτο ψῆφος ἀποδοκιμασίας, ψῆφος καταδίκης, καταδίκης τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, ὄχι τόσον ἀπὸ ἰδεολογικὴν μισαλλοδοξίαν, ὅσον ἀπὸ τὴν δικαίαν ἀγανάκτησιν διὰ τὴν ἐγκληματικὴν δρᾶσιν τῶν κακοποιῶν στοιχείων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς. Συνεπῶς καὶ ἡ καλουμένη σήμερον λαοπρόβλητος Κυβέρνησις δὲν εἶνε παρὰ ἡ ἐκ τῶν περιστάσεων τυχαία καὶ μοιραία κυβερνητικὴ ἐξοικονόμησις. Ἀλλ' ὁπωσδήποτε ἐδημιουργήθη πράγματι κατάστασις πολιτείας, τὴν ὁποίαν οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀγνοήσῃ.

Τὸ κόμμα τῶν Φιλελευθέρων τίθεται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς καταστάσεως αὐτῆς ὡς ἡ δημοκρατικὴ κοινοβουλευτικὴ ἀντιπολίτευσις. Ἡμεῖς θὰ ἀσκήσωμεν τὴν ἀντιπολίτευσιν αὐτὴν συμφώνως μὲ τὰς ἰδικάς μας ἠθικὰς δημοκρατικὰς ἀντιλήψεις.

Παρηκολούθησα μετὰ προσοχῆς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Θὰ ἦτο μάταιον φιλοφρόνημα νὰ ὁμολογήσω ὅτι αἱ ἐντυπώσεις μου ἦσαν ἱκανοποιητικαί. Καὶ αὐτὴ φοβοῦμαι ὅτι εἶνε ἡ ἐντύπωσις παντὸς Ἕλληνος. Αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως δὲν παρουσιάζουν καθόλου ἕνα συγκεκριμένον πολιτικὸν πρόγραμμα, ἕνα ἑνιαῖον σύνολον πολιτικῆς σκέψεως.

Τὸ πρῶτον μέρος τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων ἀναφέρει τὸ θέμα τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων. Δυστυχῶς ἐκεῖ δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ κανεὶς ὅτι εὐδοκίμασε μίαν ἀσφαλῆ κατατόπισιν. Ἦτο μόνον ἁπλῆ ἀπαρίθμησις τοῦ συνόλου τῶν διεκδικήσεων. Τὰ ἐθνικά μας δίκαια εἶνε σαφῶς διαγεγραμμένα καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου ὁλοκλήρου ἡ γνώμη εἶνε ὁμόφωνος, ὅσον ἀφορᾷ τὸ σύνολον τῶν ἐθνικῶν μας διεκδικήσεων. Ἀλλ' ἡ ἐπίλυσις καὶ ἡ ἐπιτυχία αὐτῶν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ χειρισμὸν καὶ ἀπὸ τὴν δημιουργικὴν ἱκανότητα ἑνὸς ἰθύνοντος, τοῦ ἐθνικοῦ ἡγέτου, ὁ ὁποῖος συγκεντρώνει εἰς τὴν ψυχήν του ὅλους τοὺς ἐθνικοὺς πόθους διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἀνπροσδώσωμεν εἰς αὐτὰς τὴν οὐσιαστικὴν μορφὴν καὶ δύναμιν. Ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶχε τὴν καλὴν ἰδέαν νὰ συγκεντρώσῃ εἰς τὴν ἕδραν τῆς τετραμεροῦς Διασκέψεως ὅλας τὰς διπλωματικὰς κορυφὰς τῆς Ἑλλάδος. Δὲν γνωρίζω τί ὁδηγίας προσέδωκεν εἰς τὴν ἀποστολὴν αὐτὴν ὁ κ. πρωθυπουργός, ὁ ἀσκῶν ἀκριβῶς τώρα τὴν ἐθνικὴν ἡγεσίαν. Γνωρίζω ὅμως ὅτι ἡ φωνὴ τῆς Ἑλλάδος δὲν ἠκούσθη εἰς τὸ Συνέδριον αὐτό. Ἐτακτοποιήθησαν τόσα ἄλλα Βαλκανικὰ ζητήματα ἐκεῖ καὶ μόνα τὰ Ἑλληνικὰ ζητήματα ἐτέθησαν εἰς ἀποχώρησιν.

Ἄλλο ζήτημα ὑπάρξεως διὰ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν εἶνε ἡ οἰκονομικὴ ἀνασυγκρότησις καὶ ἀνοικοδόμησις. Ἡ προκάτοχος Κυβέρνησις εἶχεν ἐφαρμόσει ἰδίαν οἰκονομικὴν πολιτικήν, ἡ ὁποία κατέληξεν εἰς τὴν Ἀγγλοελληνικὴν συμφωνίαν. Πόρισμα τῆς συμφωνίας αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ σταθεροποίησις τοῦ νομίσματος καὶ ἡ κινητοποίησις τοῦ μηχανισμοῦ τῆς παραγωγῆς. Δὲν ἠδυνήθην νὰ σχηματίσω γνώμην ἐκ τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως, ἂν αὐτὴ εἶνε ἀποφασισμένη νὰ συνεχίσῃ τῆς προκατόχου Κυβερνήσεως τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν ἢ σκέπτεται ἐπὶ ἄλλων βάσεων νέαν ἰδίαν οἰκονομικὴν πολιτικὴν νὰ ἐφαρμόσῃ. Πάντως τοῦτο μόνον ἔχω νὰ εἴπω. Ὅτι τὸ κόμμα Φιλελευθέρων ὅσον ἀφορᾷ τὸ οἰκονομικὸν ζήτημα διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία τείνει εἰς βελτίωσιν τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς καὶ τὴν παγίωσιν τῆς σταθερότητος, τίθεται εἰς τὴν ἀπόλυτον διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως.

Καὶ τελευταῖον ἔρχεται τὸ καυστικὸν ζήτημα. Τὸ καθεστωτικόν. Πολὺ μεγάλην ἔκπληξιν ἡ Κυβέρνησις ἐτροποποίησε τὸ πολιτειακὸν ζήτημα καὶ τὸ μετέτρεψεν εἰς ζήτημα καθαρῶς προσωπικόν. Δὲν τίθεται πολιτειακὸν ζήτημα. Δὲν τίθεται ἐρώτημα περὶ τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος τὸ ὁποῖον ἐγκρίνει ὁ λαός, ἀλλὰ μόνον τὸ ἐρώτημα ἐπανόδου τοῦ Βασιλέως. Τοῦτο ὅμως μεταβάλλει ἐντελῶς τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἐνικῶς εἶνε τὸ πολιτειακὸν ζήτημα. Τίθεται ζήτημα προσώπου. Ἔχει τὴν σημασίαν, ὅτι ὁ Βασιλεὺς δὲν εἶνε μόνον ὁ κληρονομικὸς δικαιοῦχος τοῦ θρόνου, ἀλλὰ εἶνε καὶ μία πολιτικὴ κατάστασις, ἡ ἐνσάρκωσις μιᾶς ἰδεολογίας. Εἶνε αὐτὸ τὸ παρελθόν. Σημαίνει λοιπὸν τὸ ζήτημα τιθέμενον ὡς τίθεται ὄχι μόνον ὅτι δίδει ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ ὅτι καὶ ἐγκρίνεται, ἐπιδοκιμάζεται καὶ ἐνθαρρύνεται τὸ συνέχισις τοῦ παρελθόντος. Ἡ μορφὴ δὲ αὐτὴ ἡ νέα, ἡ ὁποία ἐδόθη ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἕνα κίνδυνον δυνάμενον νὰ παρασύρῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς ἀπομόνωσιν, τὸν κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς χώρα ἀντιδραστική, ὡς ἡ μόνη χώρα ἀντιδρῶσα πρὸς τὸ κοινὸν πνεῦμα, τὸ ὁποῖον διέπει σήμερον ὅλα τὰ ἡνωμένα ἔθνη πρὸς τὰ δημοκρατικὰ ἰδεώδη, ὑπὲρ τῶν ὁποίων ἐπολέμησαν. Ἀπὸ τινος μάλιστα χρόνου τὸ καθεστὼς εἶνε ἡ μεγάλη ἀνοικτὴ πληγὴ ἡ ὁποία κινδυνεύει νὰ ἀποβῇ ἡ θανατηφόρος ἐθνικὴ γάγγραινα τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' εἶνε ἐπίσης ἡ πηγὴ ἡ ἀστείρευτος ὅλων τῶν ἀνωμαλιῶν. Μὲ τὴν συναίσθησιν αὐτὴν οἱ Σύμμαχοί μας ὑπέβαλον τὸν παρελθόντα Νοέμβριον πρόγραμμα περιλαμβάνον δύο μέρη: Τὴν ἐνέργειαν τῶν ἐκλογῶν καὶ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1948. Ἡ ἔννοια τῶν Συμμαχικῶν συστάσεων ἦτο ὅτι διὰ νὰ τερματισθῇ ὁριστικῶς τὸ καθεστωτικὸν ζήτημα πρέπει τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος νὰ συνοδεύεται μὲ ἀδιάσειστον πλέον τὴν πίστιν τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐπὶ τὴν γνησιότητα αὐτοῦ. Ἀλλὰ διὰ νὰ καταστῇ ἀδιάβλητον ἀπαιτεῖται ὡρισμένος χρόνος πρὸς δημιουργίαν τῶν ἀπαραιτήτων προϋποθέσεων, πληρότης καταλόγων, ἐμπέδωσις τῆς τάξεως καὶ κατευνασμὸς τῶν παθῶν. Διὰ τοῦτο ὡρίσθη εἰς ἐποχὴν μετὰ δύο ἔτη ἡ ἐνέργεια τοῦ δημοψηφίσματος. Ἡ Κυβέρνησις χωρὶς νὰ ἀναγνωρίσῃ τὴν ἄποψιν αὐτὴν τῶν Συμμάχων, ὥρισε τὸ δημοψήφισμα διὰ τὴν 1ην Σεπτεμβρίου, διότι ἄλλωστε εἶχεν ἀναλόγους ὑποχρεώσεις ἔναντι τοῦ Βασιλέως. Καὶ ἔτσι ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς παραδίδεται καὶ πάλιν ἀπροστάτευτος εἰς τὸ ἔλεος τῶν ἐνόπλων ὀργανώσεων.

Ὁμιλεῖ ἀκόμη ὁ κ. Σοφούλης περὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων, ἡ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς ἀνασυντάξεως, διότι ὡς θὰ γίνῃ σήμερον, φοβεῖται ὅτι οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι θὰ γίνουν περισσότερον νόθοι ἀπὸ ὅ,τι ἦσαν πρότερον.

Κατόπιν ὁ κ. Σοφούλης εἶπε τὰ ἑξῆς:

— Αἱ προγραμματικαὶ δηλώσεις ἦσαν τόσον ἄθῳαι ὥστε θὰ ἠμπορούσα νὰ εἴπω, ὅτι θὰ ἠδυνάμην ἐγὼ νὰ δώσω ψῆφον ἐμπιστοσύνης. Ἀλλὰ μᾶς χωρίζουν βαθύταται ἀντιλήψεις. Ἡ μὲν Κυβέρνησις καθαρόαιμος ἄκρα δεξιὰ πιστεύουσα ἀκόμη εἰς τὴν θείῳ δικαίῳ ἄσκησιν τῆς βασιλικῆς ἐξουσίας. Ἡμεῖς τουναντίον εἴμεθα θεματοφύλακες τῆς Ἑλληνικῆς δημοκρατικῆς ἰδέας, τῆς δημοκρατικῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ τῆς ὁποίας θὰ ἀγωνισθῶμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις, τὰς ἠθικὰς καὶ πνευματικάς, ἀψηφοῦντες κάθε κίνδυνον καὶ κάθε βίαν εἴτε τῶν ἐνόπλων ὀργανώσεων ἢ καὶ τῶν ὀργάνων τοῦ Κράτους. Σεῖς νοσταλγεῖτε τὸ πρόσφατον παρελθόν. Νοσταλγεῖτε μὲ πόθον, τὸν ὁποῖον ἐμπνέει μόνον ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἀπολεσθέντος παραδείσου. Ἡμεῖς τουναντίον ἀναλογιζόμεθα τὸ πρόσφατον αὐτὸ παρελθὸν μὲ δέος καὶ φρίκην ποὺ προκαλεῖ ἡ ἀνάμνησις σκληρᾶς τυραννίας (χειροκροτήματα).

ΑΛΕΒΙΖΑΤΟΣ: Ἡ 4η Αὐγούστου ὅμως ὡδήγησεν εἰς τὴν 28ην Ὀκτωβρίου.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ: Αἶσχος. Κάτω ἡ δικτατορία.

ΣΟΦΟΥΛΗΣ: Ἀλλὰ παρὰ τὰς ἀντιθέσεις αὐτὰς τὰς πολιτειακὰς καὶ πολιτικάς, ὑπάρχει καὶ τὸ ἑνωτικὸν σημεῖον τὸ ὁποῖον μᾶς συνδέει ὅλους ἡμᾶς εἰς ἓν ἐθνικὸν σύνολον. Ὑπάρχει ἡ Ἑλλάς (ζωηρὰ χειροκροτήματα ἐκ τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων).

Ο κ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ

Ὁ κ. Σοφ. Βενιζέλος λαβὼν ἀκολούθως τὸν λόγον ὡμίλησε διὰ μακρῶν ἐπὶ τῶν δηλώσεων τῆς Κυβερνήσεως καὶ κατέληξε τονίσας, ὅτι θὰ ἀρνηθῇ ψῆφον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Η ΑΓΟΡΕΥΣΙΣ ΤΟΥ κ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Μεθ' ὃ λαμβάνει τὸν λόγον ὁ κ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος, ὑπὸ τὰ χειροκροτήματα τῆς Βουλῆς ἀνέρχεται εἰς τὸ βῆμα. Ὁ κ. Παπανδρέου ἀφοῦ ἐξέφρασε τὴν χαράν του, διὰ τὴν ἐπανάληψιν τῆς κοινοβουλευτικῆς ζωῆς καὶ ἀπηύθυνε χαιρετισμὸν πρὸς τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν, εἶπε:

— Ταχθέντες ἀπὸ τὴν ἐντολὴν τοῦ λαοῦ εἰς τὰς τάξεις τῆς Ἀντιπολιτεύσεως, ἔχομεν τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀσκήσωμεν ἔλεγχον ἐθνικόν, δημιουργικὸν καὶ καλόπιστον. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἀποτρέψωμεν ἐνδεχόμενα σφάλματα τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλ' ἐπίσης καὶ νὰ βοηθοῦμεν τὰς καλὰς προσπαθείας της. Καὶ αὐτὸ θὰ εἶνε τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον θὰ διέπῃ καὶ σήμερον τὴν κριτικήν μας ἐπὶ τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων.

Πρῶτον θέμα εἶνε τὸ τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων. Εἰς τὸν βωμὸν τοῦ συμμαχικοῦ ἀγῶνος τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος προσεφέρθη ὁλοκαύτωμα. Ὁλόκληρος ἡ Ἑλληνικὴ ὕπαιθρος ἔχει μεταβληθῆ εἰς ὁλόμαυρες ράχες, ὡς τῶν Ψαρῶν. Ἐνώπιον τῆς μνήμης τῶν ἀθανάτων νεκρῶν μας, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν δόξαν μας ὑποκλινόμεθα μὲ εὐλάβειαν (χειροκροτήματα). Καὶ ἀπευθυνόμενος πρὸς ὅλους τοὺς γενναίους ἀγωνιστὰς τῆς ἐλευθερίας ἀποστέλλω τὸν ὑπερήφανον ἔπαινον τῆς Ἑλλάδος (χειρ.). Πρώτη ὑπῆρξεν ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν προσφορὰν τῶν θυσιῶν. Πρώτη ὑπῆρξεν ἐπίσης, ἐν ἀναλογίᾳ πρὸς τὰς δυνάμεις της, εἰς τὴν προσφορὰν τῶν θυσιῶν. Ἀλλά, κατὰ τὴν ὥραν τῆς κρίσεως ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν τῆς Γῆς, δὲν πρόκειται νὰ ἐπικαλεσθῶμεν τὰς θυσίας καὶ τὰς ὑπηρεσίας μας, διὰ νὰ ζητήσωμεν ἀνταμοιβήν. Τὰ ἐπικαλούμεθα διὰ νὰ ζητήσωμεν δικαιοσύνην (χειροκροτήματα). Τὸ Ἔθνος ἔχει περιορίσει εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰς ἐθνικάς του διεκδικήσεις, ἀλλὰ τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ ὅριον θὰ ὑπερασπίσῃ ἐνώπιον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ἐνώπιον ἐχθρῶν καὶ φίλων ὁλόκληρον τὸ Ἔθνος, μὲ πλήρη ἀπόφασιν (χειροκροτήματα).

Ὅλαι αἱ Κυβερνήσεις τοῦ παρελθόντος διετύπωσαν ἐνώπιον τῶν μεγάλων Συμμάχων τὰ ἐθνικά μας αἰτήματα, ἀποτελοῦντα συνείδησιν τοῦ Ἔθνους. Καὶ ἡ Συνταγματικὴ Ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν παρίστανται καὶ συμμετέχουν οἱ ἡγέται ὁλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου τῆς χώρας ὑπῆρξεν ὁμόφωνος εἰς τὴν χάραξιν τῶν ἐθνικῶν μας αἰτημάτων. Καί, ὅπως ἦτο φυσικόν, τὰ ἐπανευρίσκομεν εἰς τὰς προγραμματικὰς δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως. Εἴμεθα ἀπολύτως σύμφωνοι, ἀλληλέγγυοι καὶ παραστάται τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῶν ἐθνικῶν μας σκοπῶν (χειροκροτήματα). Ἀλλ' ἐὰν ἡ διατύπωσις τῶν ἐθνικῶν μας αἰτημάτων μᾶς εὑρίσκει ὁμοφώνους, διατηροῦμεν ἀμφιβολίας διὰ τὴν ἐπάρκειαν τῆς διαχειρίσεώς των. Καὶ διὰ τοῦτο ἀπευθυνόμεθα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἡ ὁποία διαχειρίζεται τὰς τύχας τῆς χώρας, εἰς τὴν κρισιμωτέραν ὥραν, διὰ νὰ ὑποδείξωμεν, ὅτι οὐδέποτε περισσότερον ἀπὸ σήμερον ἐπεβάλλετο ἡ πρόσκλησις τῆς Συνταγματικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ὅπου θὰ ἠδυνάμεθα ἐπίσης νὰ λάβωμεν γνῶσιν τῆς θέσεως τῶν ἐθνικῶν μας ζητημάτων καὶ νὰ παράσχωμεν καὶ ἡμεῖς, ὅσοι δὲν μετέχομεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἀμέριστον τὴν ἐπικουρίαν μας. Σύμφωνοι ὑπήρξαμεν πάντοτε. Σύμφωνοι εἴμεθα καὶ σήμερον μὲ τὸ κείμενον τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὴν χάραξιν τῆς ἐθνικῆς μας πολιτικῆς. Τὴν πολιτικὴν αὐτὴν ἔχομεν ὀνομάσει πολιτικὴν ἴσης φιλίας ἀπέναντι ὅλων τῶν μεγάλων Συμμάχων μας. Ἡ Ἑλλὰς εἶνε χώρα Μεσογειακὴ καὶ Βαλκανικὴ καὶ συνορεύει καὶ μὲ τοὺς δύο μεγάλους Συνασπισμούς. Ἀποτελεῖ διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅρον ὑπάρξεως ἡ διατήρησις ἀρίστων σχέσεων μὲ ὅλους τοὺς μεγάλους Συμμάχους καὶ μὲ τοὺς δύο μεγάλους Συνασπισμοὺς (χειροκροτήματα). Μόνον τὸ Κ.Κ.Ε. προσπαθεῖ καὶ μὲ τοὺς λόγους καὶ μὲ τὰς πράξεις του, νὰ δημιουργήσῃ ζητήματα μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Μεγάλων Συμμάχων. Προσπαθεῖ νὰ ἐμφανίσῃ τὴν Ἑλλάδα, ὡς τόπον, ὅπου χαλκεύονται μηχανορραφίαι ἐναντίον τῆς εἰρήνης τῶν Βαλκανίων καὶ ἐναντίον τῆς εἰρήνης τῆς Εὐρώπης. Πτωχή, πληγωμένη καὶ μαρτυρικὴ ἡ Ἑλλὰς μηχανεύεται τὴν διαπράξιν τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου.

Αὐτὴ εἶνε ἡ κατηγορία τῶν ἐχθρῶν τῆς Πατρίδος. Οὐδεμία χώρα περισσότερον τῆς Ἑλλάδος ἔχει ἀνάγκην τῆς εἰρήνης, ὄχι μόνον διότι θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀνοικοδόμησιν τῶν ἐρειπίων, ἀλλὰ καὶ διότι εἰς περίπτωσιν συγκρούσεως τῶν δύο μεγάλων Συνασπισμῶν δὲν γνωρίζομεν ποῖος θὰ εἶνε ὁ τελικὸς διαιτητὴς τοῦ πολέμου, ἀλλὰ γνωρίζομεν ποῖον θὰ εἶνε τὸ πρῶτον τραγικὸν θῦμα. Θὰ εἶνε ἡ μαρτυρικὴ Ἑλλάς. Ἐπιδιώκομεν τὴν εἰρήνην περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς λαοὺς τῆς γῆς. Ἀλλ' εἶνε ἀπαράδεκτον, ἐν ὀνόματι τῆς εἰρήνης νὰ ζητοῦνται θυσίαι ἀπὸ τὸ μαρτυρικὸν ἔθνος μας (χειροκροτήματα). Πρῶτον θὰ ἐξοφληθῇ ὁ λογαριασμὸς τοῦ πολέμου καὶ ἔπειτα θὰ θεμελιώσωμεν τὴν εἰρήνην τῶν Βαλκανίων. Θὰ ἐπιστρέψῃ πρῶτον εἰς τὴν Ἑλλάδα ἡ Β. Ἤπειρος διὰ νὰ συζητήσωμεν εἰρήνευσιν μὲ τὴν Ἀλβανίαν. Καὶ θὰ ἐξασφαλισθοῦν τὰ βόρεια σύνορα ἀπὸ τοὺς βαρβάρους τῆς Βαλκανικῆς, διὰ νὰ συζητήσωμεν τὴν εἰρήνευσιν μὲ τὴν Βουλγαρίαν. Ὅταν οἱ ἀναίσχυντοι ἡγέται τῆς σημερινῆς Βουλγαρίας ἀποτολμοῦν, ὄχι μόνον νὰ ἀρνοῦνται τὴν καταβολὴν τοῦ δικαίου τιμήματος, τῶν εὐθυνῶν των, ἀλλὰ νὰ διεκδικοῦν ἀκόμη τὴν Δυτικὴν Θρᾴκην, τὸ Ἔθνος σύσσωμον ἐξεγείρεται καὶ ζητεῖ ἀπὸ τοὺς μεγάλους Συμμάχους ἀπονομὴν δικαιοσύνης (χειροκροτήματα παρατεταμένα ἐξ ὅλης τῆς αἰθούσης καὶ τῶν θεωρείων). Εἴμεθα ἑπομένως σύμφωνοι ἀπολύτως μὲ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν προγραμματικῶν της δηλώσεων καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐθνικὰ θέματα.

Καὶ ἐρχόμεθα ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ὁμοφωνίας εἰς τὸ θέμα τῆς διαφωνίας. Κύριοι συνάδελφοι, Ἀποτελεῖ κατάραν τοῦ τόπου ἡ καθεστωτική μας διαίρεσις, ἡ ὁποία ἀπέρρευσεν ἐκ τῆς ἐθνικῆς διαφωνίας τοῦ 1915. Εἰς τὴν καθεστωτικὴν διαίρεσιν ὀφείλομεν τὴν καταστροφὴν τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος καὶ ὅλας τὰς προσφάτους μεγάλας δοκιμασίας μας.

Τίποτε δὲν ἀποτελεῖ περισσότερον ἐπὶ ἀκτικὸν καθῆκον τοῦ Ἔθνους ἀπὸ τὸν τερματισμὸν τῆς ἐθνικῆς διαιρέσεως. Ἐφ' ὅσον ἡ ἐθνικὴ παράταξις κατανέμεται εἰς δύο ἀντιπάλους πολιτικὰς μερίδας, τὸ Ἔθνος δὲν θὰ ἠμπορέσῃ νὰ συνεργασθῇ καὶ δὲν θὰ ἠμπορέσῃ ἡνωμένον νὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ τοὺς ἐσωτερικοὺς καὶ τοὺς ἐξωτερικούς μας ἐχθρούς. Ἀποτελεῖ ἑπομένως ἕνα ἀπὸ τοὺς μεγάλους κεφαλαιώδεις σκοπούς μας, ὄχι μόνον ὁ προσδιορισμὸς τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος, ἀλλ' ὁ τερματισμὸς τῆς διαμάχης, διότι, πέραν καὶ ὑπεράνω τῆς σχετικῆς ἀξίας τῆς μορφῆς τοῦ πολιτεύματος ὑπάρχει ἡ ἀπόλυτος ἀξία τοῦ τερματισμοῦ τῆς καθεστωτικῆς διαμάχης. Τὸ δημοψήφισμα τοῦ 1935 — διὰ νὰ συνοψίσωμεν τὴν ἱστορίαν τοῦ σημερινοῦ δημοψηφίσματος ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι δὲν εἶχεν ὑπάρξει γνήσιον. Εἶχεν ὅμως ὁ Βασιλεὺς Γεώργιος τὴν μεγάλην τύχην, ἐπανελθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα, νὰ εὕρῃ ἐκ τῶν ὑστέρων, τὴν στερέωσιν τοῦ θρόνου του μὲ τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου.

Ἀλλ' ὑπῆρξε κατόπιν δυστύχημα καὶ ὁ θάνατος τοῦ μεγάλου ἀνδρὸς καὶ τὸ πραξικόπημα τῆς 4ης Αὐγούστου. Τοιουτοτρόπως ἐνῷ τὸ καθεστωτικὸν πράγματι εἶχε λήξει, ἐδημιουργήθη νέα ὑποτροπή του. Αὐτομάτως ἐτέθη ἐνώπιον τοῦ Ἔθνους, μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 4ης Αὐγούστου καθεστωτικὸν ζήτημα. Καὶ ὅταν ὁ Βασιλεὺς ἀνεχώρησε ἐξ Ἑλλάδος εὑρίσκετο ἀντιμέτωπος ὁλοκλήρου τοῦ πολιτικοῦ κόσμου. Τότε διεμορφώθησαν αἱ δύο ἀδιάλλακτοι, ἀντιμέτωποι ἀπόψεις.

Ἡ πρώτη ἄποψις, ἡ βασιλική, ἦτο, ὅτι ὁ βασιλεὺς ἦτο νόμιμος βασιλεὺς τῆς Ἑλλάδος, ἦτο ὁ συνταγματικὸς βασιλεὺς αὐτῆς, παρὰ τὸ γεγονός, ὅτι εἶχε καταλύσει τὸ Σύνταγμα. Καὶ διεμορφώθη ἐπίσης ἡ ἀντίπαλος δημοκρατικὴ ἄποψις, ἡ ὁποία μὲ ὑπόμνημα ἐκ τῆς κατεχομένης Ἑλλάδος ὑπεστηρίχθη καὶ ἐνώπιον τῶν μεγάλων Συμμάχων μας. Ὑπεστήριξεν ἡ ἄποψις ἐκείνου, ὅτι ἀφ' ἧς ὁ βασιλεὺς ἔπαυσε νὰ εἶναι Συνταγματικὸς βασιλεύς, ἔπαυσεν ἑπομένως νὰ ἔχῃ βάθρον νόμιμον. Ἐστηρίζετο εἰς τὴν ὑλικὴν βίαν. Καί, ἐφ' ὅσον ἐκ τῶν περιστάσεων, ἡ ὑλικὴ βία κατέρρευσε, κατέρρευσε καὶ ὁ ἴδιος καὶ ἔπαυσε νὰ ὑπάρχῃ.

Τοιουτοτρόπως ἐπανερχόμεθα εἰς τὴν μεγάλην δοκιμασίαν τῆς ἱστορίας. Καταλαμβανόμεθα ἀπὸ τοὺς βαρβάρους κατακτητὰς ἐν πλήρει διχασμῷ.

Μεταξὺ τῆς νομίμου Συμμαχικῆς Ἑλλάδος τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τῆς Ἑλλάδος τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐδημιουργήθη χάσμα μέγα καὶ ἀγεφύρωτον. Τότε ἀνέκυψεν ἡ ἰδέα τοῦ δημοψηφίσματος, ὡς ἰδέα ἐθνική, ὡς ἰδέα γεφυρώσεως τῶν ἀντιθέσεων καὶ ἐθνικῆς ἑνώσεως. Εἶπον, ὅτι θὰ ἔπρεπε καὶ αἱ δύο παρατάξεις νὰ φθάσουν εἰς συγκαταβάσεις, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἀμέσως ἡ ἐθνική των συνένωσις. Ὑποστηρίζομεν, ὅτι τὰ πολιτεύματα ὑπάρχουν χάριν τῆς πατρίδος. Δὲν ὑπάρχει ἡ πατρὶς χάριν τῶν πολιτευμάτων. (Χειροκροτήματα).

Καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπεν ὡς Ἕλληνες, παραμερίζοντες τὴν καθεστωτικὴν διαίρεσιν, νὰ ἐργασθῶμεν διὰ νὰ σώσωμεν τὴν Ἑλλάδα καὶ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τοὺς ἐχθρούς της. Ἔπειτα ἀπὸ ὀλίγους μῆνας, ἀφοῦ ἡ πρώτη προσπάθεια, ὄχι μόνον ἀπεκρούσθη, ἀλλὰ καὶ ἐλοιδωρήθη ἀπὸ τὸν τότε πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὀλίγους μῆνας κατόπιν ὁλόκληρος σχεδὸν ὁ πολιτικὸς κόσμος τῆς χώρας κατέληγεν ἐπίσης εἰς τὴν ἰδίαν ἀπόφασιν. Ὄχι ἀπὸ ἀπάθειαν καθεστωτικήν, ἀλλ' ἀπὸ ἐθνικὴν ἔξαρσιν καὶ ἐπιθυμίαν ἐξασφαλίσεως ἀμέσου ἐθνικῆς ἑνώσεως. Διότι ἑκατέρωθεν ἡ ἀρχὴ τοῦ δημοψηφίσματος ἀπῄτει συγκαταβάσεις. Καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ Βασιλέως ἀπετέλεσε συγκατάβασιν, ὅτι θὰ ἐτίθετο πάλιν ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ καὶ ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τῶν δημοκρατικῶν ἀπετέλει συγκατάβασιν ἡ ἀναγνώρισις ὅτι καὶ μετὰ τὸ πραξικόπημα τῆς 4ης Αὐγούστου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ τὸν περιβάλουν καὶ πάλιν μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὸ μέλλον. Καὶ ἐπροτάθη τὸ δημοψήφισμα τὴν ἄνοιξιν τοῦ 1942. Εἰς τὸ κείμενον δὲν ὑπάρχει ἡ ὑπογραφή μου, διότι εὑρισκόμην κρατούμενος εἰς τὰς φυλακὰς Ἀβέρωφ. Ἀλλ' ὑπῆρχεν ἡ προκαταβολική μου συγκατάθεσις.

Παρῆλθον ὅμως δύο ὁλόκληρα ἔτη μέχρις ὅτου ἡ ἀρχὴ τοῦ δημοψηφίσματος γίνῃ ἀποδεκτή. Καὶ αὐτῶν τῶν δύο ἐτῶν ἔκαμε χρῆσιν ὁ ἐχθρὸς τῆς πατρίδος, ὁ κομμουνισμός, διὰ νὰ περάσῃ ἀπὸ τὸ ρῆγμα τὸ ὁποῖον ὑφίσταται μεταξὺ τῶν δύο Ἑλλάδων καὶ νὰ γίνῃ κύριος καὶ τύραννος τῆς χώρας. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ εὐθύνη τῆς μακρᾶς καθυστερήσεως.

Ἀλλ' ἦλθεν ἐπὶ τέλους, ἔστω καὶ τόσον ἀργά, ὁ συμβιβασμὸς τοῦ Ἰουλίου τοῦ 1943. Ὁ Βασιλεὺς ἀνεκοίνωσεν, ὅτι θὰ θέσῃ τὸν θρόνον ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης τίθενται τὰ θέματα τῆς ἐθνικῆς ἑνώσεως. Ἐὰν ἡ ἀπώλεια τῶν δύο ἐτῶν ἐπέτρεψεν εἰς τὸν κομμουνισμὸν νὰ ἐπικρατήσῃ, ὁ συμβιβασμὸς τῶν τελευταίων μηνῶν ἐπέτρεψεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἐθνικῆς ἑνώσεως νὰ σχηματισθῇ καὶ νὰ ἀνοίξῃ τὰς πύλας τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἔλθῃ εἰς τὰς Ἀθήνας νὰ καταλύσῃ τὸν κομμουνισμὸν καὶ νὰ ἀπελευθερώσῃ τὸν λαόν μας (χειροκροτήματα). Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ ἐθνικὴ ὑπηρεσία τῆς συμφωνίας. Ἡ βαθυτέρα ἔννοια τοῦ δημοψηφίσματος ἦτο ὅτι ἐπεβάλλετο ὁ παραμερισμὸς τοῦ πολιτειακοῦ μέχρι τῆς διενεργείας τοῦ δημοψηφίσματος καὶ ὁ τερματισμὸς αὐτοῦ ἔπειτα ἀπὸ τὴν ἐνέργειάν του. Ὅτι ἐπεβάλλετο ἀνακωχὴ μέχρι τοῦ δημοψηφίσματος καὶ μετ' αὐτὸ εἰρήνη. Μόνον τοιουτοτρόπως ἡ ἀρχὴ τοῦ δημοψηφίσματος θὰ ἀπέδιδεν ἀγαθὸν ὑπὲρ τῆς χώρας. Ἀλλ' ἡ ἀρχὴ αὐτὴ παρεβιάσθη, δυστυχῶς, ἑκατέρωθεν ἀπὸ τὰς δύο ἀδιαλλάκτους παρατάξεις. Ἔπρεπεν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς τυπικῆς ἐννοίας τοῦ δημοψηφίσματος ἀδιαταράκτως νὰ λειτουργήσῃ ἡ ἐθνική μας ἕνωσις. Δημοκρατικοὶ καὶ βασιλόφρονες νὰ συνεργασθοῦν καὶ νὰ διατηρήσουν ἕκαστος ἀναλλοιώτους τὰς πεποιθήσεις του. Ἔπρεπε νὰ λειτουργήσῃ ἡ ἐθνικὴ ἕνωσις, διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τὴν κρισιμωτέραν ὥραν της. Ἀλλὰ δὲν συνέβη τοῦτο δυστυχῶς. Ὅσοι ὑπεστήριζαν τὴν ἄποψιν αὐτὴν ὡς ἡμεῖς, τάξαντες ὑπεράνω τοῦ πολιτεύματος τὴν Ἑλλάδα, ἐλοιδωρήθησαν καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἀδιαλλάκτους μερίδας. Ἐπροχωρήσαμεν ὅμως μὲ πίστιν εἰς τὴν ἐθνικήν μας πορείαν. Αὐτὴ εἶνε, κύριοι βουλευταί, καὶ ἡ οὐσιαστικὴ ἔννοια τοῦ δημοψηφίσματος. Ἀλλά, διὰ νὰ ἔχῃ τοῦτο τὴν ἀπόδοσιν, χάριν τῆς ὁποίας ὡρίσθη, θὰ πρέπῃ τοὐλάχιστον νὰ ληφθοῦν ὅλαι αἱ ἐγγυήσεις, εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶνε βέβαιον ὅτι μετὰ τὴν διεξαγωγήν του θὰ φέρῃ τοὐλάχιστον εἰρήνην, θὰ σημάνῃ τὸ τέρμα τῆς καθεστωτικῆς διαμάχης. Δημοψήφισμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπρόκειτο νὰ ὁδηγήσῃ εἰς μίαν οἱανδήποτε μορφὴν πολιτεύματος, ἀλλὰ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐπρόκειτο νὰ ἀναγνωρισθῇ ἀπὸ τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ, ἀπὸ τὸ σύνολον τοῦ ἐθνικοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἀποτελεῖ περιττὴν πολυτέλειαν καὶ δεινὴν ἐμπλοκήν. Μόνον ἡ κοινὴ συμφωνία, διὰ τὰς ἐγγυήσεις του, δύναται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ του. Διότι ὑπάρχει μία θεμελιώδης διαφορὰ μεταξὺ ἐκλογῶν καὶ δημοψηφίσματος. Αἱ ἐκλογαὶ ἐπαναλαμβάνονται. Τὸ δημοψήφισμα ὅμως ὀφείλει νὰ εἶνε μοναδικόν. Αἱ Κυβερνήσεις στηρίζονται εἰς τὴν πλειοψηφίαν. Τὸ πολίτευμα πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς τὸ Ἔθνος.

Περαιτέρω ὁ κ. Παπανδρέου ὁμιλεῖ ἀναπτύσσων τὴν συνεννόησιν τῶν Συμμάχων μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ δημοψήφισμα θὰ ἐγίνετο μετὰ σύμφωνον γνώμην τῶν Συμμάχων καὶ τῆς Κυβερνήσεως. Ὁμιλεῖ ἐπίσης περὶ τοῦ ἀνακοινωθέντος τῆς Κυβερνήσεως, κατὰ τὸ ὁποῖον τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ καθορισμοῦ τοῦ χρόνου διενεργείας τοῦ δημοψηφίσματος ἀνέλαβεν ἡ Κυβέρνησις καὶ παρουσιάζει τὴν διαφορὰν ἀντιλήψεων, τὴν ὁποίαν ἀπεκάλυψεν ὁ ὑφυπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν τῆς Ἀγγλίας εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, ὁ ὁποῖος ὑφυπουργὸς δὲν ὡμίλει περὶ συμφώνου γνώμης τῆς Βρεταννικῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τουναντίον περὶ διαφορᾶς γνωμῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔμενεν ἐμμόνως καὶ μόνον κατόπιν τῆς ἐπιμονῆς τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως τῆς ἀνεγνώρισε τὴν πρωτοβουλίαν.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ὁ κ. Παπανδρέου ἐπισημαίνει ἰδιαιτέρως τὴν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία διαχειρίζεται τὸ ζήτημα τοῦ δημοψηφίσματος. Ἀκολούθως εἰσέρχεται εἰς τὸ θέμα τῶν ἐγγυήσεων τοῦ ἀδιαβλήτου τοῦ δημοψηφίσματος καὶ τονίζει ὅτι ἀπαραίτητος ἐγγύησις εἶνε ἡ ἀναθεώρησις καὶ ἡ ἀνασύνταξις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων. Ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Ν. Διατάγματος τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸ ὁποῖον εἶπεν, ὅτι τὸν εὑρίσκει σύμφωνον, ἀλλὰ προσέθεσεν εἶνε ἀπαραίτητον νὰ τροποποιηθῇ, διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ πληρέστερον ἡ γνησιότης.

Ἀκολούθως εἰσέρχεται εἰς τὸ θέμα τῆς δημοσίας τάξεως καὶ λέγει ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ τὸ κύριον θέμα καὶ δὲν ἀνήκει εἰς ἓν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα θὰ πρόκειται ἑκάστοτε νὰ συζητῇ ἡ ἐθνικὴ ἀντιπροσωπεία.

— Ὅταν, λέγει, ἡ δημοσία τάξις καταλύεται, ὅταν αἱ συμμορίαι τῆς δεξιᾶς καὶ οἱ ἐγκληματίαι τῆς ἀριστερᾶς καταλύουν τὸ Κράτος, μαζὶ μὲ τὸ Κράτος καταλύουν καὶ τὴν Κυβέρνησιν (χειροκροτήματα). Διότι καταντᾷ τυπικὴ καὶ σκιώδης ἡ παρουσία μιᾶς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἐπαγγέλλεται τὴν ἐπιβολὴν τῆς τάξεως τὴν ἡμέραν ἀκριβῶς κατὰ τὴν ὁποίαν δημοσιεύονται εἰδήσεις, ὅτι ἀστυνομικοὶ σταθμοὶ καταλύονται, χωροφυλακεφονεύονται καὶ οἱ πληθυσμοὶ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἀλλοφροσύνης εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὕπαιθρον. Χωρὶς τὴν πλήρη ἐμπέδωσιν τῆς δημοσίας τάξεως πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν, ὄχι μόνον δὲν εἶνε δυνατὴ διενέργεια δημοψηφίσματος, ἀλλὰ δὲν εἶνε δυνατὴ καὶ ἡ ἔννοια τοῦ Κράτους, δὲν εἶνε δυνατὴ καὶ ἡ ὕπαρξις τῆς Κυβερνήσεως. Πρέπει νὰ ἐμπνευσθῇ εἰς τὸν λαὸν τὸ αἴσθημα τῆς ἀσφαλείας, διότι ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς ὁ Ἑλληνικὸς λαός, ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὴν πλειοψηφίαν εἰς Κυβέρνησιν, ἴσως, κατὰ τὴν στιγμήν, κατὰ τὴν ὁποίαν διασαλεύεται ἡ τάξις νὰ ἦρε τὴν ἐμπιστοσύνην του (χειροκροτήματα). Καὶ ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας βεβαίως καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ ἦτο ἀκατάλληλος διὰ τὴν διενέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος. Δὲν ἀμφισβητοῦμεν τὴν νομιμότητα, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τὴν πλειοψηφίαν. Ἀμφισβητοῦμεν τὴν καταλληλότητα. Καὶ διὰ τὴν ἐνέργειαν τοῦ δημοψηφίσματος, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ὁμόφωνον ἀναγνώρισιν τοῦ πολιτεύματος, δὲν ἀρκεῖ ὁ τίτλος τῆς νομιμότητος. Μᾶς χρειάζεται ὁ τίτλος τῆς ἐθνικῆς χρησιμότητος τῆς ἐγγυήσεως, ὅτι θὰ ἐνεργήσῃ ἀδιάβλητον δημοψήφισμα.

Εἰσέρχεται ἀκολούθως ὁ κ. Παπανδρέου εἰς τὸ θέμα τοῦ ἐρωτήματος, τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν λαὸν διὰ τὴν ἐπάνοδον τοῦ Βασιλέως καὶ ἐρωτᾷ, ὅτι ἐφ' ὅσον θὰ τεθῇ ὡς ἐρώτημα τὸ πρόσωπον τοῦ Βασιλέως τί θὰ συμβῇ ἐὰν ὁ λαὸς ἀπέκρουε τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ποία θὰ ἦτο ἡ θέσις τοῦ Διαδόχου; Συνεχίζων ὁ κ. Παπανδρέου ἀναφέρει διάφορα κείμενα δηλώσεων τοῦ Βασιλέως καὶ τονίζει ὅτι οὗτος κατὰ τὸ πρῶτον κείμενον, τὸ ἀπευθυνθὲν πρὸς τὸν λαὸν τὴν 4ην Ἰουλίου 1943 ἐκ Καΐρου ἔθετε σαφῶς τὸ ζήτημα τῆς λαϊκῆς ἐτυμηγορίας, ἔθετε δηλαδὴ τὸ αἴτημα τῆς Συνταγματικῆς Συνελεύσεως. «Τὸ καθ' ὅλας αὐτοῦ τὰς διατάξεις ἰσχῦον σήμερον Σύνταγμα τοῦ 1911, ἔλεγεν ὁ Βασιλεύς, θὰ διατηρηθῇ μέχρις ὅτου τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐκφράσῃ τὴν κυρίαρχον θέλησίν του ἐπὶ τοῦ πολιτεύματος».

Ἀναφέρει ἀκολούθως ὁ κ. Παπανδρέου καὶ νεώτερον κείμενον, ἤτοι τὸ τηλεγράφημα, τὸ ὁποῖον ἀπηύθυνεν ὁ Βασιλεὺς πρὸς τὸν Πρόεδρον Ρούζβελτ καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ διεθνῆ δέσμευσιν καὶ αὐθεντικὴν ἑρμηνείαν τοῦ πρώτου κειμένου. Εἰς τὸ τηλεγράφημα τοῦτο λέγει ὁ Βασιλεύς: «Τὴν 4ην Ἰουλίου ἐδήλωσα εἰς τὸν λαόν, ὅτι μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς χώρας θὰ κληθῇ νὰ δηλώσῃ ὑπὸ ποῖον πολίτευμα» λέγει ὁ κ. Παπανδρέου πέραν αὐτοῦ, λέγει ὁ κ. Παπανδρέου ὑπάρχει καὶ ἄλλο κείμενον ἐπίσης κατηγορηματικόν. Εἶνε τὸ διάγγελμα τῆς 10ης Ἀπριλίου 1944, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ Βασιλεὺς ἐπαναλαμβάνει, ὅτι τὸ πολίτευμα θὰ τεθῇ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ. Τὸ κείμενον ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ὅταν ὁ ἐχθρὸς ἐκδιωχθῇ τοῦ ἐδάφους μας καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐπανακτήσῃ τὴν ἐλευθερίαν της, ὁλόκληρος ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς θέλει κληθῇ νὰ ἀποφασίσῃ δι' ἐλευθέρας ψηφοφορίας περὶ τοῦ πολιτεύματος, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐπιθυμεῖ νὰ κυβερνηθῇ».

Ἐπίσης ὁ κ. Παπανδρέου ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Συμβολαίου τοῦ Λιβάνου καὶ τέλος ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα, ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ τροποποιήσῃ τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον θὰ θέσῃ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ.

Περαιτέρω ὁ κ. Παπανδρέου καθορίζει τὴν πολιτειακὴν θέσιν τοῦ κόμματός του, τὸ ὁποῖον, λέγει, εἶνε σοσιαλιστικὸν καὶ δημοκρατικόν, ὡς ἔχει δηλώσει διὰ τῶν προγραμματικῶν του ἀρχῶν τὴν 28ην Ἀπριλίου 1945 καὶ καταλήγων δηλοῖ ὅτι θὰ καταψηφίσῃ τὴν Κυβέρνησιν.

Ο κ. ΖΕΡΒΑΣ

Ὁμιλεῖ εἶτα ὁ κ. Ζέρβας, ὁ ὁποῖος ἐπικρίνει τὴν Κυβερνητικὴν θέσιν, ἥτις καθωρίσθη διὰ τῶν προγραμματικῶν δηλώσεων καὶ τονίζει ὅτι θὰ ἀρνηθῇ ψῆφον.

Ο κ. ΠΑΝ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Μετὰ 10λεπτον διακοπὴν δίδεται ὁ λόγος εἰς τὸν κ. Π. Κανελλόπουλον. Οὗτος ἐν ἀρχῇ τονίζει, ὅτι, λαμβάνων τὸν λόγον κατέχεται ὑπὸ αἰσθήματος εὐθύνης. Τὸ αἴσθημα τοῦτο ἐπιτείνεται ἐκ τῆς ἀνάγκης νὰ συντονίσῃ τὴν γραμμὴν τῶν σκέψεών του μὲ τὰς προσδοκίας ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἐθυσιάσθησαν κατὰ τὸ διάστημα τῶν σκληρῶν ἐτῶν τῆς μεγάλης τοῦ Ἔθνους δοκιμασίας. Αἱ προσδοκίαι ἐκείνων, λέγει ὁ κ. Κανελλόπουλος ὑπῆρξαν μεγάλαι καὶ μεγάλο εἶνε ἔναντι αὐτῶν τὸ χρέος τῶν ἐπιζησάντων. Ἐν συνεχείᾳ ὁ κ. Κανελλόπουλος ὑπὸ τ' ἀπαρατεταμένα χειροκροτήματα τῆς Βουλῆς καὶ τῶν θεωρείων, λέγει, ὅτι ἡ Ἑλλάς, προβάλλουσα στοιχειώδεις διεκδικήσεις, ζητεῖ τὴν ἐδαφικὴν ἀκεραίωσίν της εἰς τὸν ἀκριτικὸν τομέα, εἰς τὸν ὁποῖον τὴν ἔταξεν ὁ Ὕψιστος. Καὶ ζητεῖ ἐπίσης τὴν οἰκονομικὴν ἀξιοποίησίν της εἰς τὸν ῥόλον, τὸν ὁποῖον διαδραματίζει ἐν τῇ Μεσογείῳ. Ἀσχολούμενος μὲ τὴν ἀξίωσιν τῆς τροποποιήσεως τῶν πρὸς τὴν Βουλγαρίαν συνόρων, λέγει ὅτι αὕτη στηρίζεται ἐπὶ γεωπολιτικῶν καὶ στρατηγικῶν κριτηρίων καὶ ὅτι τὰ ζητούμενα εἶνε πολὺ ὀλιγώτερα τῶν ἐθνικῶν μας δικαιωμάτων.

Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Κανελλοπούλου ἐσημειώθησαν θυελλώδη ἐπεισόδια συνεπείᾳ ἐπεμβάσεων βουλευτῶν τῆς ἄκρας δεξιᾶς καὶ ἰδίᾳ τῶν Λαϊκῶν, τοὺς ὁποίους ἠναγκάσθησαν νὰ καυτηριάσουν τόσον ὁ κ. Κανελλόπουλος, ὅσον καὶ ὁ κ. Παπανδρέου.

Λόγῳ τῆς προκεχωρημένης τῆς ὥρας δὲν δυνάμεθα νὰ δημοσιεύσωμεν ὁλόκληρον τὸ κείμενον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ κ. Κανελλοπούλου, ἡ ὁποία κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν ὑπῆρξε μνημειώδης.

Μετὰ τὸν κ. Κανελλόπουλον ὡμίλησεν ὁ κ. Ἀλεξανδρῆς καὶ ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς διεκόπη διὰ τὴν Δευτέραν.

Εὐχαριστήριον

Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ἐκφράσω τὰ θερμά μου συγχαρητήρια καὶ τὰς ἀπείρους μου εὐχαριστίας πρὸς τὸν Διοικητὴν τοῦ Τμήματος Ἀσφαλείας Πατρῶν κ. Τσόπελαν Δημήτριον καὶ εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν ἀξιωματικοὺς καὶ κατωτέρους ὑπαλλήλους του οἱ ὁποῖοι μὲ τὸν ἀπαράμιλλον ζῆλον καὶ ἀφοσίωσίν των πρὸς τὸ καθῆκον των ἅτινα ὑπερβαίνουσι τὰ κεκανονισμένα, ἐπέτυχαν τὴν ἀνακάλυψιν, ἀνεύρεσιν καὶ σύλληψιν τῶν δραστῶν τῆς εἰς βάρος μου γενομένης διαρρήξεως ἐν Μεσολογγίῳ, ἁπάντων τῶν κλοπιμαίων ἀποδοθέντων μοι. Ὄργανα ὡς τὰ τοῦ Τμήματος Ἀσφαλείας Πατρῶν τιμοῦν τὸ Σῶμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκουσι καὶ ἀποτελοῦν τοὺς ἀκαμάτους φρουροὺς τῶν πολιτῶν τῆς πόλεως εἰς τὴν ὁποίαν ὑπηρετοῦσι.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΠΟΥΛΟΣ
Ἐμπορορράπτης Μεσολογγίου

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Ἡ Γεωργικὴ Ὑπηρεσία ἐχορήγησε εἰς τὸν Σύνδεσμον νομῆς 11.000 ὀκ. σῖτον διὰ τὴν πτηνοτροφίαν τῆς πόλεως Πατρῶν. Καλοῦνται οἱ ἐφωδιασμένοι μὲ κάρτες τοῦ Συνεταιρισμοῦ μας νὰ προσέρχωνται εἰς τὸ κατάστημα Ἀνδρ. Τραγούδα, Μπουμπουλίνας 13, νὰ λαμβάνουν τὴν ἀναλογοῦσαν αὐτοῖς ποσότητα. Ἡ ἀνακοίνωσις ἀφορᾷ ὅλα τὰ τμήματα τῆς πόλεως. Ἡ διανομὴ ἄρχεται ἀπὸ 20ῆς τρέχοντος.

Ὁ Πρόεδρος ΑΝΔΡ. ΤΡΑΓΟΥΔΑΣ

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ
Σήμερον
ΧΟΡΟΕΣΠΕΡΙΣ
Εἰς τὴν ταράτσαν τῆς «ΟΓΦΑ» ὑπὲρ τοῦ
ΠΡΕΒΑΝΤΟΡΙΟΥ
Βραδιὰ γιὰ τὸ παιδί
Ἔναρξις 7.30 Εἰσιτήριον δρχ. 2.000